

ДАЛМАТИНСКИ РАДИКАЛ

Moralni zadatci Radikalne Stranke.

Napomenuli smo, da je na Radikalnu Stranku i na svakoga pojedinoga od njenih pristalica, u ovom presudnom trenutku za budućnost naše otadžbine, pala naročita odgovornost. Radikalna je stranka pozvana, da iz opšte poštenosti, u koju je zapao naš javni život, izvede red i uzme na sebe odgovornost, za opstanak i napredak ove naše države. Velik je taj zadatak, golema je ta odgovornost, ali je narodna radikalna stranka, koliko po svojoj prošlosti i po svojoj sadašnjoj snazi, toliko po ljudima koji njome upravljaju, sposobna da tu odgovornost preuzme i taj zadatak izvrši. Svako je danas očigledno, da naš javni život strada od toga, što nema jedne jake stranke, koja bi uzela snažnom rukom vodstvo državnoga broda i naprtila sebi odgovornost za rešavanje svih krupnih političkih, privrednih i socijalnih pitanja, koja dalje ne trpe odlaganja. Stranke koje rade na uskoj podlozi klasnih ili plemensko-ideoloških programa nemaju uslove da konkurišu Narodnoj Radikalnoj Stranci, koja svojim programom obuhvata ciljeve celokupnoga državnoga bića, i dovodi u sklad pobjedu svih jedinskih i socijalnih skupina s višim nuždama države. Stoga, na programu Narodne Radikalne Stranke mogu da rade svi, bez razlike, Hrvati Srbi i Slovenci, svi katolici, pravoslavni i muslimani.

Uprkos toga, usljed nedostatka kritičnoga duha i ispravnoga ocenjivanja, kao god usljed nesavesnoga haranguiranja protivnika, radikalna stranka mora da muku muči protiv dva koliko neosnovana toliko snažna predbegjenja: da je, ona, naime, plemensko-srpska i versko-pravoslavna stranka. Dok se ova dva predbegjenja ne savladaju, radikalnoj stranci ne će uspeti da u velikom stilu proširi svoj partijski posed. Stoga, dužnost je svakoga radikalna, da brižljivo i neumorno, delima i rečima, svugde i svagda radi na otklanjanju tih predbegjenja. I sasvim je naravno, da, koliko veći bude broj katolika Hrvata i Slovenaca u Radikalnoj Stranci, toliko će uvek manje Radikalna Stranka biti plemensko-srpska i versko-pravoslavna, a toliko više narodna i universalna stranka. Već ova sama belodana i jednostavna istina morala bi biti podstrekom katolicima Hrvatima i Slovencima, da listom prelaze u Radikalnu Stranku i da u njoj uzimaju pozicije, koje bi im braća Srbi pravoslavni sa radošću i priznavali.

Nema primera ni slučaja u historiji našega naroda, da bi Srbi verskom intolerancijom bili otrlgi od katoličke vere brata Hrvata. Samo zlikovci mogu da seju među Hrvate katolike strahovanje od poriščavanja od strane Srba. Srbi su na svetskom glasu radi svoje tolerancnosti. Ko god zagje u srpski narod, konstatuje s pravim udivljenjem njegovu blagorodnu snovišnost u pitanjima vere. Stojan Protić je nedavno spomenuo slučaj, koji se je baš njemu desio. U jednom selu, u kome ima Hrvata-Katolika i Srba-Pravoslavni, ima crkva katolička i crkva pravoslavna, upitao je Srbina, zašto li ide u katoličku crkvu. Ovaj mu je odgovorio: »Jer je Bog i u jednoj i u drugoj, a na ovu mi je stranu bliži«. Kamo sreće za nas, kad bi pamet ovoga srpskoga seljaka postala sveopšta u celom našem narodu! Kao čudom jednim za-

vladalo bi među nama carstvo božje, bratske ljubavi i miral

A Srbi Radikali trebaju da svakom prilikom i najbrižljivijom pažnjom davaju braći Hrvatima Katolicima uverenje, da ih ne rukovodi nikakav duh egemonije ni prevlasti, ni verske ni plemenske, nego da istinski žele ujedinjenje duša i potpunu jednakost sve braće, stapanje svih delova naroda u jedan nov viši oblik. Srpskoj grani našega naroda pala je u deo velika historijska misija. Ona je izvršila najteži deo te misije: spasila je svoju nacionalnu i državnu nezavisnost i izvela oslobođenje i ujedinjenje svega našega naroda. Sad je na njoj, da svoju misiju izvede do kraja: da u zajedničku radnju unese svoju državničku pamet, svoje vrednote, materijalne i moralne, svoje krvavom mukom stečeno blago, i da tako utvrdi za veke novu našu nacionalnu državu.

Uštenjak prof. Cvijić, istražujući psihične narodne osobine našega naroda, iz kojih bi se imao da izradi tip nove samostalne južnoslovenske civilizacije, ističe, u pogledu srpskoga dela našega naroda, kako srpska narodna tradicija najviše cenit ličnosti u svojoj prošlosti: Svetoga Savu, Cara Lazara i Miloša Obilića. Sv. Sava napušta vladalačke dvore i žrtvuje se za veliku duhovnu ideju; traži istinu i pravi smisao života za sebe i za svoj narod. Osniva samostalni duhovni život Srba. Car Lazar svesno se žrtvuje na Kosovu. Miloš Obilić je junak besprekornih viteških osobina, na koga se svi junaci dočasnijih vremena ugledađu. Dakle, duhovne i moralne osobine srpskog narodnog života su: duboka i čista etika, težnja za istinom, za nesbeskim carstvom, pravdom, i sposobnost žrtvovanja bez granica, do uništenja svoje ličnosti. Osobine Sv. Save, Cara Lazara i Miloša Obilića živele su vekovima u narodu. One su stvorile moralnu i fizičku snagu kojom se je Srbija oslobodila. Te su se vrline videle i u toku svetskoga rata. Cvijić je upoznao u ratu srpskih oficira i vojnika, koji su tražili da im se samo kaže na koji način mogu najkorisnije poginuti!

Ovaj dragoceni prinos, koji narodna srpska duša unosi u našu novu zajedničku otadžbinu, ima da bude ona živa moralna snaga, koja će najsnažnije doprineti stvaranju jedne nove moralne duše u celom našem narodu, pa i u onim njegovim delovima, koji su nacionalno još neprosvećeni i koji tapkaju u duševnoj čamotinji nezdravoga naslegaja mržnje i zablude. A svaki Srbin, kao deonik srpske narodne duše i toga moralnoga blaga, mora da pomaže ostvarenju novoga uzvišenja zadatka, koji je u novoj otadžbini namenjen srpstvu. Srbi nemaju od šta da strahuju. I u [koliko prema braći katolicima i Hrvatima budu širokogrudniji i budu se klonili svakoga isticanja hegemonskih osećaja i svatanja, u toliko će oni uspešnije raditi za ostvarenje onoga novoga sveta bratske ljubavi, nacionalne prosvećenosti, žive svesti jednakosti i jedinstva, koji će nerbezbežno da goje.

A radikalna Stranka, koja je ponajbolja predstavnica srpske narodne duše i najsnažniji politički faktor za izvogjenje narodnoga i državnoga jedinstva, stavlja svakomu Radikalu u zadatak, da delima i rečima uveri brata Hrvata i Slovenca, Katolika i Muslimana, da je Radikalna Stranka opštenarodna, stranka slavne prošlosti, stranka snažne sadašnjice i stranka lepše i bolje sutrašnjice, stranka bratske ljubavi, stranka reda i zakonitosti, a, nada sve i što je najglavnije, stranka državničke mudrosti.

Za Hrvatsku ili za Srbiju.

Skupština Drinković-Trumbić.

U nedelju u četiri i po sata popodne održali su u hotelu Krčić dr. Drinković i dr. Trumbić pouzdani sastanak. Već u subotu i u nedelju u jutro trčali su njihovi doglavnici po gradu i pozivali na taj sastanak. Sastanku je prisustvovalo oko 150 do 200 osoba, a među njima bio je veći broj i radoznalih. Upadalo je u oči, da se na sastanak odazvao vrlo mali broj inteligencije, kao i priličan broj onih, koji su 1914 god. pod austrijskim zastavama manifestovali ljubav i odatnost »apostolskom cesaru«. Sastanak je otvorio dr. Gazzari i dao riječ najprije dru Drinkoviću, koji se odmah na početku praznim demagoškim frazama obara na današnji državni oblik, na Srbe »koji hoće da gospodare u ovoj našoj državi«. Govori o svom radu u Šibeniku prije rata i o svom »mučeništvu« za vrijeme rata. »Ona sloboda, koju smo mi želeli i zamišljali, nakon propasti Austrije, nije došla. Sve je ostalo staro. Bio sam na poglavarstvu i vidio da su ostale one iste stare sobe i oni isti ljudi, koji su i prije bili, a to je sve za to, što tako hoće Srbi«. »Mi pak Hrvati — nastavio je dr. Drinković — hoćemo da se Dalmacija i sve hrvatske zemlje ujedine zajedno sa Hrvatskom, da se otvori Hrvatski sabor u Zagrebu. A onda da pregovaramo sa Srbima o sporazumnoj uređenju naše države. Naša država treba da se uređi onako kako to Hrvati hoće, a mi Hrvati hoćemo svoju državu sa hrvatskim saborom u Zagrebu i hoćemo da svak bude gospodar svoje kese. Srbi vode protuhrvatsku politiku, oni drže Hrvate gragjanima drugog i trećeg reda, a mi to nećemo. Hoćemo da budemo jednakopravni sa Srbima. Srbi nemaju razumijevanja ni ljubavi za naše hrvatske potrebe. Oni hoće da vladaju. I za to sve zlo, koje tišti danas naš narod, našega težaka, pogotovo ovog u Dalmaciji, kad gladuje, a ima pune konobe vina, jer nema gdje da to vino prodav, dolazi samo od toga, što Srbi upravljaju ovom državom, Srbi neće da učine ništa korisna za Hrvate, dapače oni rade svim silama protiv interesa Hrvata. Radi toga Srbi neće da grade ni unsku ni ličku željeznicu, da ne dadu Dalmaciji spoj sa Hrvatskom«. Drinković govorio je oko tri četvrt sata. Govorio je i protiv vojske, protiv »sile bajuneta, s kojima Srbi hoće da gospodare i vladaju u Hrvatskoj«. Da postigne što više efekta svojim govorom, nekoliko je puta naglasio, kako je »današnji srpski režim gori od austrijskoga«. Govoreći o pojedinim strankama za demokratsku je rekao, da se »ništa zla nije dogodilo u ovoj našoj državi bez demokrata«. Za pučku stranku kaže, da »ona nije hrvatska, jer da je vodi Slovenac dr. Korošec, koji »jednako mrzi Hrvate kao i Srbin Pašić«. »A da je to istina — veli Drinković — dokazuje, što je sam Pašić rekao, da su Slovenci govorili, da se slovenske granice proširu do Zagreba. Pa je očito da su Slovenci htjeli da zajedno sa Srbima rastrgaju Hrvatsku, kao što su razbojnici rastrgali Hristovu haljinu«. Kad je počeo da govori o zemljoradničkoj stranci, nastade u dvorani klicanje »živili zemljoradnici!« Drinković zburjen tim neočekivanim poklikom, počeo je da pripovijeda kako je i on težačko dijete, kako su mu braća i rodbina i danas težaci, pa je završio »kao što pučku stranku vode neprijatelji Hrvata, tako isto vode i zemljoradničku stranku naši neprijatelji, Srbi iz Beograda, Radikalnu stranku

није споменуо. Nekoliko puta Drinković je ponovio, da nije služio ni Austriji ni Srbiji, pa da i neće.

U Šibenik je došao da kandidira i da održi ovu skupštinu za to, što mu je bilo rečeno da on u Šibenik ne smije doći. A on, eto, hoće da pokaže da smije i da se ne boji nikoga. Nada se da će biti izabran i da će moći zastupati interese hrvatske Dalmacije, koja hoće da bude jedno jako tijelo sa Hrvatskom.

Govorio je i o agrarnoj reformi, ali ta njegova razlaganja, kojim je htio da udovolji i težacima i posjednicima, nijesu naišla na odobranje.

Njegova je izborna parola: »Za Hrvatsku ili za Srbiju!«

Da ublaži Drinkovićeve riječi, uzeo je riječ dr. Trumbić, koji najprije govori o silnim žrtvama, koje je narod pridoneo za naše oslobodjenje, pa zato treba da te žrtve cijenimo i čuvamo granice naše domovine. »Mi se unutra možemo preprižati, pa i svagjati, ali naše granice moramo zajednički braniti«. Priča o svom posjetu solunskoga fronta i kako je gledao sinove Šumadije, kako u rovovima stoje dane, nedjelje i mjesece ne roptajući, već uvijek spremni da poginu za otadžbinu. (Tu je neki dobacio: da liste i Vi bili u rovu s puškom u ruci, ili sa frakom i cilindrom na glavi?) Govoreći dalje o svom radu u inozemstvu za vrijeme rata, veli, da ga Srbi nisu htjeli nikada da razumiju i poslušaju. On je nastojao da se država uredi sporazumom, ali oni koji su imali upravu države u svojim rukama, nijesu htjeli da ga poslušaju. Najveća nesreća za državu jest po sudu dra Trumbića Vidovdanski Ustav i centralizacija. »Ali to neće moći da se održi i provede, te će morati doći do revizije Ustava i do decentralizacije«. Kaže, »da se ostvari podjela države na oblasti, došlo bi do propasti ove države«. I on hoće da unutrašnjim pitanjima Hrvati odlučuju samostalno, da svoje poslove vode sami u Zagrebu, a zajedničke da vode sporazumno sa Srbima »pa bilo gdje«.

Na koncu se obraća narodu, čije vrline i sposobnosti kuje u zvijezde, da njemu i njegovu drugu Drinkoviću dade svoje povjerenje i da ih omogući da pogu u Beograd, da uzmognu »dosojno zastupati i braniti hrvatska prava«.

Na koncu je nekoliko riječi progovorio dr. Marin, a zatim je dr. Gazzari zaključio skupštinu.

U verandi kavane, bilo se sakupilo nekoliko nacionalista, koji su klicali Kralju, državi, vojsci i narodnom jedinstvu, a protiv seperatista i tvorca Rapalskog ugovora.

Policija i žandarmerija, držali su blokiranu kavanu. Dr. Trumbić i Drinković nijesu se usuđili izaći iz hotela, već su u njem ostali cijelu večer i noć. U ponedjeljak ujutro dr. Trumbić je parobrodom otišao u Split. Ispratio ga je sam g. Marko Stojić.

Jedan Srbin, seljak iz Orlića (Dal. Kosovo) bio je takogijer prisutan toj skupštini. Pa kad je svršila i kad je izišao vani prišao je jednom težaku iz Šibenika i rekao mu: »Slušao sam, brate, dra Drinkovića na Kosovu na Vidovdan 1914., pa eto opet sada. I Boga mi, sam sebi ne mogu da vjerujem, da je ovako mogao govoriti onaj Drinković iz 1914. godine. E, valaj brate, ili onda nije istina govorio ili je sada ne govori«. »A, ostavi to - umiješa se jedan treći - onda je govorio da bude slavan, a danas da bude poslanik«.

Укинута царина на жито.

БЕОГРАД, 27. На захтјев наше индустријске коморе, министар финансија укинуо је царину на извоз жита, док је за извоз брашна остала и даље царина.

Партијско кретање.

Проглас бирачима Народне Радикалне Странке. Готов је проглас и г. Никола Пашић потписао га је 25. ов. мј.

Ми смо га јутрос добили и донијећемо га на уводном мјесту.

Оштампаћемо га ћирилицом и латиницом и разаслати у сва мјеста нашег округа.

Радић о Дринковићу и Трумбићу.

У једном од посљедњих бројева „Слободнога Дома“ приговара Радић Дринковићу и Трумбићу и вели да у шибенском округу није предана листа Хрв. сељачке републиканске странке, ради њихове „невјеројате подлости“. „Слободни Дом“ пише даље:

„У тој изјави и у тој инфамији судјелује и др. Анте Трумбић овако: Дринковић је носио листе за сјеверну Далмацију, а Трумбић је његов кандидат за Шибеник; Трумбић је опет носио листе за јужну Далмацију и Дринковић је његов кандидат у једном тобоже најсигурнијем котару.

Овако су дакле та два далматинска првака, један директном подлошћу а други својом сурадњом с оваковим подлацем најкукавније инагрили прво уставно право сељачке сиротиње: да гласује за онога, за кога она хоће. Да су обојица гласовала за видовдански устав, био би то мањи гријех и мањи алочин. Оно би била политичка погрешка а ово је инфамија или подлост. И зато су обојица заувјек искључени из редова хрватског сељачкога народа, дапаче из круга свакога поштењеног друштва. Зато у јужној Далмацији ни ни Трумбић ни Дринковић не смију добити ни једнога хрватског сељачкога гласа дапаче ни једнога поштењеног гласа. Нека их бирају подлаци. какви су и сами!“

Вијести.

Изборни манифест Александра Дима.

Данас, у доба изборне борбе код нас пада нам на ум интересантан изборни проглас Александра Дима оца, који је овај издао г. 1848. истакнувши своју кандидатуру учуванству. Тада се аутор „Трију мушкетира“ представио изборницима са слиједећим манифестом: „Радници! Представљам Вам се као кандидат за посланика и препоручам се Вашим гласовима. Ево мојих титула: беа обзира на шест година одгоја, четири године нотаријата и седам година бирократије, радио сам 20 година по 10 сати на дан, дакле 73.000 сати. За вријеме тих 20 година написао сам 400 свеака дјела и 35 драма. Четири стотине дјела штампаних у 4000 копија и проданих по 5 франака комад донијели су 11,853.600 франака 35 драма, од којих је свака представљана стотину пута, донијело је попречно 6,360.000 франака. Утврдивши дневни потрошак једне особе са 3 франка, моје су књиге дале за вријеме од 20 година средства за опстанак за 602 особе: за многе композиторе, импресарије, трговце папиром, глумце, књижеваре, штампаре, ситничаре, сензале, поштанске чиновнике, различите књижевнике и критичаре. Слично су дале средства за живот и моје драме у Паризу за вријеме од 10 године за 347 људи: директорима, глумцима, декоратерима, гардеробјерима, радницима око кулиса, стражарима, ватрогасцима, трговцима дрвом бојом и уљем, пјесницима, глумцима, столарима, контролорима, власуларима итд. итд. Ако тај број потрошимо за провинцију, имамо у свему 1041 особу. Додајте томе још и вође „claquea“, затим оне који издавају собе, кочијаше итд., моје драме и књиге су попречно платиле рад 260 људи“.

Градске вијести.

„Nарodna Straža“ dala je, u poslijednjem svom broju, ipak sebi jednu utjehu, kad je javila, da su sve stranke, osim njene, pa i naša radikalna, muku mučile, dok su skupile nužni broj potpisa na svoje liste. U istom broju, a na prvom mjestu, donijela je jednu dugu jadicovku, da će istup dra Drinkovića dati radikalima većinu u sjevernoj Dalmaciji. Ona to iskreno žali, jer će tako sjeverna Dalmacija prestati biti hrvatska, što je do sada uvijek bila.

„Demokrat“ pravi otkrića o radikalnoj stranci u Dalmaciji. Ne našavši na njenoj listi ime dra Jablanovića, koje mu je od jednom postalo simpatično, „Demokrat“ je objavio u svom posljednjem broju, da je zakulisna igra, i to ljudi u Beogradu, osujetila kandidaciju odličnog i svima radikalima simpatičnog dra Jablanovića.

Ne tražeći od „Demokrata“ da nam otkrije tajnu sastava svoje liste u južnjem okrugu, na kojoj mi ne vidimo imena dra Krstelja, mi ćemo mu rado priznati, da je jedna duga i mučna zakulisna igra prethodila sastavu naše liste, dok smo se privolili, da je prikažemo bez dra Jablanovića, i dok su dr. Desnica i dr. Subotić na kraju dali svoj pristanak, da budu kandidovani. Kad je Glavni Odbor, na našu žalost, dao mjerodavno svoje mišljenje, da dr. Jablanović, kao finansijski činovnik, i ako tu službu ne vrši, ne bi mogao biti kandidovan bez opasnosti, da čitava lista bude poništena, on je računao, da bi predlog za poništenje našao sa strane, od koje pisanje „Demokrata“ dolazi kao odjek.

Naša društva. Pošto je minula ona pomamna terpsikoro-manija (Ludost za plesovima), koja je većinom bila skopčana s delikatnim ispražnjivanjem naših džepova, informirali smo se o ciljevima pojedinih društava, te smo dobili sljedeće informacije o jednoj vrlo simpatičnoj gradskoj instituciji, a to je o lovačkom udruženju u Šibeniku. — Mi smo već nekoliko puta popratili pohvalom rad toga društva i bilo bi suviše opetovati, ali nikad nije suviše preporučiti njihove plemenite nakane. Kako je već našim čitaocima poznato, rad našeg lovačkog društva konkretnije se osobito u okolini grada Šibenika. Naši lovci pošto poto hoće da iz krša šibenskog učine »griner Island« zeleni otok u kojem ćemo svi da imamo zdravlja, odmora i zabave, a oni, lovačke naslade. U tome su se povelj za Englezima, koji ne dozvoljavaju da manjka športa, a lovci kao sportsko društvo hoće da budu Englezi. Oni riješavaju svoju zadaću praktično. Pošumiti okolicu Šibenika onako po šablону austrijskom značilo bi zakopati nekoliko milijuna u kršnim gudurama. Lovci udaraju praktičnijim i ekonomičnijim putem.

Lovačko društvo broji oko 400 članova. Naravno svi ti ne mogu ostaviti svoj posao i počti saditi i sijati šumsko drveće. Lovačko društvo, koje štednjom uprave raspolaže malim kapitalom, određuje nagradu pojedinom članu a i nečlanu za uspjele nasade šumske osobito u blizini grada. (Lovačku pušku lovcu ili novčanu nagradu). Tom mekom posadilo se je ove godine oko 60.000 borika. Temelj je gotov, uspjeh neće manjkati.

Divni ulaz u Šibensku luku sa svojom lijepom Jadrijom, ima uslove da postane dika i ponos svakog Šibenčanca, kao što su Marjan i Bačvice za Split. Lovci su najsvjesniji te skore budućnosti lijepog šibenskog kupatila i dobrovoljno trče oko lijepe Jadrije, da je obuku u

zeleno ruho. Iz svog skromnog fonda daju svoj relativno obilat obol za pošumljenje okolice našeg jedinog a i najljepšeg kupatila. Sjegurno bez ikakve druge pasije osim estetske.

Hoće da koriste svojim radom i znanosti i poduci. Udaraju temelj prirodoslovnom muzeju. Medjusobno se balsiraju da balsamišu lijepe exemplare šibenske faune, što smo vidjeli na njihovom plesu. Imaju namjeru da pošalju a jednog naučnika za balsamovanje i prepariranje krzna — što znači to za naš grad svakome je razumljivo. Konačno njihov ples darovao je mnogim lijepa lisičja krzna, plod njihovog rada, skupe puške i ostale lovačke potrebštine, koje se daju dobro i unovčiti. A sve se to radi vlastitim silama, požrtvovnošću članova, da se ni najmanje ne smeta općinstvo — a ipak je jedino na zajedničku korist i zabavu općinsku.

Čitluj. Našeg odličnog prijatelja, g. Čedu Bauera, ravnatelja »Srpske Banke« u Šibeniku, pogodila je teška žalost. U Zagrebu umro mu je otac, Vjekoslav, brat zagrebačkog nadbiskupa, dra. Bauera.

Uzimajući iskrknog učešća u sinovskoj žalosti g. Čede Bauera, želimo dobrom pokojniku vječnu uspomenu.

Šverc valutom. U Dalmaciji se uvriježilo previše švercovanje valutom, kao i srebrom i zlatom. Švercuje se na sve strane i preko kopna i preko mora i automobilima i kočijama i lagjama i motorima a i parobrodima. Tako je u nedjelju 25. ov. mj. imala da se prošvercuje u Trst iz Splita, veća količina stranih valuta. Split je poznat kao mjesto švercera, on je i njihovo stjecište. Ali šefu državne policije dru. Careviću upalo je nešto u oči i dao je brod pretražiti. I zbilja nakon stroge pretrage nagijeno je kod konobara raznih stranih valuta u iznosu od preko 350.000 dinara. Odnosne valute splitski su trgovci slali nekim trčanskim firmama. Na ove parobrode, koji idu iz naših luka u inozemstvo trebalo bi malo bolje pripaziti, a na švercere primjenjivati najstrožije kazne.

Eparhijska skupština srpskog pravoslavnog sveštenstva. U četvrtak 9. (22.) februara o. g. sastali su se u Šibeniku predsjednici i delegati protoprezviteratskih pododborna udruženja mirskih sveštenika iz eparhije dalmatinsko-istrijske, u svrhu, da provedu svoju stalesku organizaciju u eparhiji i da se tako priključe Glavnom Udruženju svega mirskog sveštenstva srpske pravoslavne crkve u kraljevstvu SHS. sa sjedištem u Beogradu.

Na skupštini je izabrat Okružni Odbor. u koji su ušli kao: predsjednik: Protojer-stavrofor Stefan Javor, potpredsjednik: pop Mihajil Jović, sekretar: protojer Konstantin I. Krstanović I blagajnik: pop Milan Macura.

Skupština je pretresala sve predmete, koji se odnose na opće uredjenje pitanja, materijalno obezbjeđenja sveštenstva i napose pitanja o obezbjeđenju sveštenstva u eparhiji dalmatinskoj, obzirom na prilike, izazvate protuzakonitim naređenjima splitske pokrajinske uprave, kojima se minira egzistencija srpskog pravoslavnog parohijskog sveštenstva u eparhiji.

Gradska bašta. Kako su počela ljepša vremena a približava se proljeće, počeli su da uređivaju. Bili smo čuli da je općina namjeravala da u njoj posadi nekoliko palma, što bi bilo vrlo lijepo, jer bi ne samo začinile baštu, nego bi sigurno i uspjele kao što uspijevaju i one, što su već ondje. Nego jednu bi stvar trebalo ukloniti a to je ona bodljikava žica. Ne samo što ne služi ni za što, jer onako niska, ne samo što ne priječi djeci i psima da preko nje prelate i preskaču, već je ružno vidjeti je i pogibljivo je. Vidjeli smo kad je jedno dijete palo i ogreblo glavu da mu je krv procurila, a više puta su mnogi poderali odijelo. Što nije pristojno za jedan grad nek se ukloni.

Brzojavne i telefonske vijesti

(Posebni izvještaji „Dalmatinskog Radikala“).

Пред евакуацијом.

Састанак паритетне комисије.

БЕОГРАД, 27. Синоћ су се састали у предсједништву владе Пашић и Нинчић др. Нинчић реферисао је предсједнику владе о стању примјене рапалског уговора, обзиром на данишњи састанак паритетне комисије у Опатији, као и састанак нашег генерала Љ. Милица са талијанским генералом Барбарием у Загребу.

ОПАТИЈА, 27. Данас се састала наша и талијанска паритетна комисија. Извршене су претходне формалности, а сутра ће се започети стварни преговори.

Сједница министарског савјета.

БЕОГРАД, 27. Јучер од 11 до 1 сат поподне одржана је сједница министарског савјета на којој је др. Нинчић укратко реферисао о извршењу споразума с Италијом, као и одласку у Опатију чланова наше паритетне комисије. Министар унутрашњих дјела Вујић извјестио је о унутрашњем положају и о изборној кампањи. Министар социјалне политике др. Перих реферисао је о исхрани пасивних крајева. Влада је одобрила сиротињи у Црној Гори да се исплати на рачун ратне одштеде 500.000 динара, а осталим пасивним крајевима 2 милијуна динара. Исто тако одобрено је, да се државни кукуруз у пасивним крајевима продаје још за 15 посто ниже.

Ухваћени маџарски шпијуни.

БЕОГРАД, 27. Министарство унутрашњих дјела аванично објављује, да је у Бијелом пољу ухваћено неколико маџарских шпијуна, који су ових дана прешли маџарску границу. Према досадањој истрази констатовано је, да је по сриједи велика шпијунска афера у вези са изборима и са маџарском политичком акцијом, те да постоје читаве организације. Резултати нијесу детаљно саопштени.

Управни судови.

БЕОГРАД, 27. На сједници мин. савјета одржаној у предсједништву владе постављени

Синфонички концерат. Орхестар нашег »Филхармоничког друштва« приредиће дојуде седмиче свој први синфонички концерат са богатим програмом из slavenske i strane glazbene literature. Чист приход је намјенjen у корист мјесног »Убошког дома«, пак ће тако грађанству бити дана прилика, да у прavi умјетнички ужитак, уједно и потпогне своје сиромаше.

Излет шибенске Орјуне. Од шибенске Орјуне, на допис из Skradina, primamo slijedeće: »Bez obzira na параграфе закона о штампи molimo Vas, да истини за вољу на исправак dopisa из Skradina u броју 54. uglednog Vašeg lista donesite slijedeće:

Излет шибенске Орјуне у Skradin не стоји у никаквој вези са трвењем странака и појединих лица у Skradinu. Ширећи нап. pokret у овом подручју обилили смо већ многа мјеста, те у послједње вријеме Krapanj, Rogoznicu, Stankovce, Dubravu, Vodice и Skradin. У задње вријеме појачасмо дјеловање ради слета, који има да се одржи 4. марта у Шибенику, а који није у никаквој вези са предстојећим изборима, те на нашим зборовима и састанцима није пала ни једна ријеч у прилог којој било странци. На постављене нам упите одговорили смо вазда нашим члановима и пријатељима у смислу закључка делегата обласних одбора у Splitu: »гласујте по својој вољи за svakог искреног родољуба, који ће да свој рад у skupštini посвети нацији и држави.«

су предсједници и чланови управних судова у политичким центрима наше Краљевине. Од двоструког броја кандидата предложених од Државног Савјета, изабрано је 6 предсједника и 24 судије за Београд, Загреб, Сарајево, Скопље, Дубровник и Цеље. Београд има три одјела сваки са 3 судије, Загреб и Сарајево по два са 2 судије, остала мјеста по један одио са 1 судијом. За Словенију је пренешено сједиште управног суда из Љубљане у Цеље.

Архиви.

БЕОГРАД, 27. Наша је влада позвала све министре, да поднесу извјештаје, што им је потребно од архива Аустро-Угарске. Ово је затражено у смислу споразума закључена између Аустрије и наше Краљевине. Послије ових извјештаја извршиће се расподела архива.

„Хрват“ брани.

ЗАГРЕБ, 27. Јучерашњи »Хрват« пише поводом напада у »Слободни Дом« на Дринковића и Трумбића, да је то написано сигурно из пренаглености и једностране информације, те да се нада, да ће се тај спор брао изгладити.

Акције Јужне жељезнице скачу.

ТРСТ, 27. Акције Јужне жељезнице, услед успјешних преговора у Риму скочиле су на 185.

Њемачка и Француска.

БЕРЛИН, 27. Њемачки посланик у Паризу предао је француској влади нову ноту Њемачке. У ноти се протестира против поступка француско-белгијских чета у рурском подручју, јер да је тај поступак систематски терор.

Безжични телефон.

ПARIЗ, 27. Прошле ноћи успостављена је безжична телефонска веза између Европе и Америке. Једна је станица у Њујорку дала безжича концерат, који се добро чуо у Паризу, на даљини од 3.000 км. Концерат је чула и њемачка станица Науен.

Нашу повorku нису водили ни Marun, ни Драгишић, ни Čogelja, nego потписани предсједник ове Орјуне са другом предсједником skradinske, а споменути су се господа придружила.

Обвезат ćete нас и извршити своју дужност, ако нам споменете поједина лица шибенске или skradinske Орјуне, која би се за вријема ropstva или сада била огријешила о наше народне светинје, али molimo, да то конкретно попутите. Учините ли то, Орјуна не само што ил неће трпiti у својој средини, него ће ил за недјеља казнити. — Управа.

Скрећемо пањњу gg. читатеља на оглас данашњин броју »Posve novi način ulaganja novca« — Agenturna, komisijonalna i otpremnička poslovnica Josip Jadrnjica, koja radi već mnogo godina najbolje govori о solidnosti ове firme. Она пружа јамство за sjegurnost uložaka и на njihovo уносно ukamačivanje. — Важна околност, коју треба имати на уму је и та, што се твртка бави заступањем разних provoklasihi туземних и inozemnih firmа, а не купњом на vlastiti račun, те је прима томe isključena свака спекулација и ризико. Улошци, који бивају уз тако visoki postotak ukamačeni, služe poduzeću у толико, што исто распродаје робу solidnim kupcima većим дијелом на причек, dok заступајућим тврткама исплаћује protуврједност robe одмах након распродаје. Породи toga оvdje не игра никакову ulogu промјана тећајева нашега novca односно пораст или пад стране valute, што је данас један од најглавнијих uvjeta за sjegurnost у пословању.

PALMA
Каучук пете
и потплате

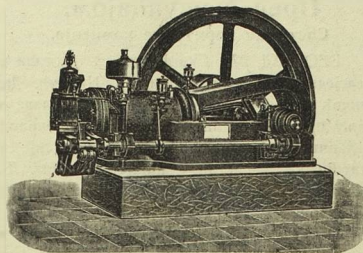
Prednosti!

Jeftinije
i
znatno
trajnije
nego od kože!
Zaštita
protiv vlage
i zime!

ТЕХНИЧКИ УРЕД ОСКАР КРАУС

TRST - Via S. Nicolò 4/II.

Cijene u dinarima. - Informacije i proračuni besplatno.

Opskrbljuje kroz najkraće vrijeme sa motorima na naftu i benzin, motorima DIESEL, električnim motorima i dinamima, motorima za brodove i jedrenjače, kompletni namještaj za tvornice tjestenine, mline, sprave za tištenje maslina, za mehaničke i drvodjele radione i sve ostale vrste mašinerija s tehničkim namještajem.

Posve novi način ulaganja novca!

15% ukamaćivanje

Primam u moje poduzeće solidne udionike sa ulozima počam od Din. 10.000 pak dalje. Ulozi osigurani su potpunim jamstvom jednakim svakoj bankovnoj garanciji. Diskrecija je ulagačima i interesentima posvema zajamčena.

Usmene i pismene ponude daje svakim danom:

Agenturna, komisijonalna i otpremnička poslovnica
JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

НОВА ШТАМПАРИЈА - ШИБЕНИК

Штампарија је снабђена свим модерним ћирилским и латинским писменима, те врским стројевима на електрични погон. — Прима на израду све званичне, трговачке и парохијалне тисканице, те остале радње спадајуће у графичку струку. - Складиште свих тисканица за српске православне цркве и парохијска звања.

РАДЊЕ СЕ ИЗВРШУЈУ БРЗО И ТОЧНО.

BANCA DALMATA DI SCONTO D. D.

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Prima uloške na knjžice i na tekući račun. - Eskomptira mjenice. - Obavlja sve burzovne naloge te isplate na sva tuzemna mjesta. - Izdaje čekove i kreditna pisma. - Financira trgovačka, obrtna i industrijalna poduzeća. - Obavlja sve štedioničke i bankovne poslove najkulantnije.

Brzojavni naslov: DALMASCONTO.

21

ДРОГЕРИЈА М. ПЕЦЕЉ И ДРУГ

— ШИБЕНИК —

Складиште дрога, кемикалија медицаналних и техничких, тоалетних и хигијенских артикла, боја уљених и у праху, анилинс и све потребштине за мастионе, кистова и четкарске робе.

Главно складиште минералних вода. 11

БУРО ВОЈВОДИЋ - КНИН

ТРГОВИНА ЗЕМАЉСКИХ ПРОИЗВОДА
НА ВЕЛИКО И МАЛО

Бројојави: ВОЈВОДИЋ - Книн.

8 Телефон број 3.

КОНОБА СТАРОГ
ДЕСЕРТНОГ ВИНА „МАРАШТИНА“
и Спумантног вина (Шампањац)
ВАСО ЧОК и ЈОВО ПАКЛАР ШИБЕНИК (Далмација)